

COVID-19 juhis söögikohtadele, pubidele, baaridele, ööklubidele jms koosviibimiskohtadele

- COVID-19 on viirusnakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkusena, peamiselt lähikontaktist nakkusohtliku inimesega.
- Saastunud pindadel säilib viirus soodsatel tingimustel kuni 3 päeva, kuid hävineb puhastamisel ja desinfitseerimisel.
- COVID-19 leviku risk on kõrgem kinnistes, rohkelt rahvastatud ja halvasti ventileeritud ruumides.
- Juhise eesmärk on anda suunised ööklubidele, baaridele, pubidele, *lounge*'i-dele jms söögi- ja koosviibimiskohtadele ohutuks teenuse osutamiseks COVID-19 haiguse leviku tingimustes.
- **Asutuse töö korraldamisel lähtuda-kehtivatest Vabariigi Valitsuse korraldustest: [COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud.](#)**

Ruumide puhtus ja ventilatsioon

- [Tagada, et hoone projektiga ettenähtud mehaaniline sissepuhke-väljatõmbeventilatsioon on töökorras ja sisse lülitatud.](#)
- Viia ruumides läbi regulaarne puhastus ja desinfitseerimine tavapärase meetodite ja vahenditega.
- Sagedasti puudutatavaid esemeid ja pindu (sh müügilette) puhastada ja desinfitseerida vähemalt 2–4 tunni järel. Sealjuures kindlasti tualettruume, uksepinke, baarilette, laudu, toole jms.
- Hoidke leib, sai ja jms pakendamata toit kaetult, nt rätikuga, läbipaistva kaanega.
- Puhastage regulaarselt (vähemalt 2–4 tunni järel) kõiki pindu, mida kliendid puudutavad (nt söögiriistade anumad, menüüd, maitseainete ja –kastmete anumad, leiva- ja saiakorv, serverimistangid, müügiletid jm).
- Hoidke toidu- ja joogi kaasamüügiks ja kohapeal tarbimiseks kasutatavaid pakendeid ja söögiriistu viisil, mis aitab vältida nende võimalikku saastumist.
- Kõik võimalikud viirusega saastunud jäätmed (nt taskurätikud, maskid jm) tuleks käidelda vastavalt juhiste: <https://envir.ee/uudised/koroonajaatmed-tuleb-teistest-eemal-hoida>
- Ruumide ja pindade puhastamisel järgida [Terviseameti soovitusi puhastamiseks ja desinfitseerimiseks](#)

Koroonaviirus SARS-CoV-2 on bioloogiline ohutegur

- Alates 24.11.2020 kuulub koroonaviirus SARS-CoV-2 bioloogiliste ohutegurite kolmandasse ohurühma. Selle ohurühma ohutegurid võivad põhjustada inimese rasket haigestumist ning ohustavad tõsiselt töötaja tervist.
- **Kõikide tööde korral, kus esineb bioloogiliste ohuteguritega kokkupuute oht, peab tööandja töökeskkonna riskianalüüsi käigus:**
 - ✓ kindlaks määrama töötaja nakatumisohu laadi, suuruse ja kestuse ning sellest tulenevalt hindama riski töötaja tervisele;
 - ✓ **läbi mõtlema, kus ja kuidas võib töötaja viirusega kokku puutuda ja kaardistama võimalikud nakatumiskohad: kontori- ja tootmisruumid, puhkeruumid, saalid, garderoobid jne.**
- Riskianalüüsist lähtuvalt peab võtma tarvitusele vajalikud ennetusabinõud. [Ennetusabinõudega saab tutvuda Tööinspektiooni Tööelu veebilehel.](#)

Kliendid

- Toitlustusettevõtte müügi- või teenindusalal, meelelahutusteenuse osutamise kohtades ja **üritustel tuleb teostada COVID-19 tõendite kontroll** (v.a välistingimustes piiramata alal). Kliendid võivad tegevuses osaleda, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:
 - 1) isik on alla 18-aastane;
 - 2) isik on erivajadusega, mille tõttu ei ole tema testimine punktis 15 kehtestatud korras tervislikku seisundit arvestades mõistlik;
 - 3) isik on COVID-19 haiguse läbi põdenud, vaksineeritud või vaksineerituga võrdsustatud isik ning esitab enne tegevuses osalemist nimetatud asjaolude kohta tõendi;
 - 4) isik on tegevusega seotud isik, kelle tööandja on töökeskkonna riskianalüüsis ette näinud ja rakendanud konkreetse tegevuskoha riskide maandamise meetmed, ning nimetatud isik on need nõuded täitnud;
 - 5) isik on tegevuse eest vastutav isik või tema esindaja või hädaabitööde tegemisega seotud isik.
 - 6) Või kui isik esitab tõendi SARS-CoV-2 testi tegemise kohta, mille tulemus peab olema negatiivne ja mille peab olema teinud tervishoiuteenuse osutaja järgmistel tingimustel:
 - COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 antigeen-RTD test peab olema tehtud kuni 48 tundi enne tegevuses osalemist;
 - COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 RT-PCR test peab olema tehtud kuni 72 tundi enne tegevuses osalemist.
 - Tegevuse eest vastutav isik võib ka korraldada SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi tegemise tegevuse asukohas [Terviseameti juhiste](#) kohaselt. Tegevuses osalemiseks peab nimetatud testi tulemus olema negatiivne. Samuti on käesolevas punktis nõuded täidetud, kui isik on teinud [Terviseameti juhiste](#) kohaselt üldapteegi tegevusloa omaja juures enesetestimiseks mõeldud SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi, mille tulemus peab olema negatiivne ning mis peab olema tehtud kuni 48 tundi enne tegevuses osalemist.
- Maski kandmine või suu ja nina katmine on kohustuslik avalikus ruumis, kus ei kontrollita COVID-19 tõendit. [Vaata, kuidas korrektselt maski kanda Terviseameti kodulehelt.](#)
- Järgida kehtiva korraldusega ette nähtud meelelahutusteenuse osutamise ja avaliku ürituse korraldamise reegleid.
- Teenuse osutaja tagab, et meelelahutusteenuse osutamise kohas ja toitlustusettevõtte müügi- või teenindussaalil **oleks klientidel võimalik liikuda ja paikneda hajutatult**. Piirang ei kehti koos liikuva või viibiva perekonna kohta või juhul, kui nimetatud tingimusi ei ole mõistlikult võimalik tagada.
- Tagada, et ettevõtte ruumides on paigaldatud infomaterjalid ja tähised, mis soodustaksid distantsi hoidmist.
- Teavitada kliente ettevõtte kodulehel, sotsiaalmeedia kontol ja ettevõtte sissepääsus juures, et väiksemagi nakkuskahtluse korral ei ole ei lubatud ettevõtte ruumides viibida ning ettevõttel on kohustus selline isik oma ruumidest välja suunata.
- Soovitada klientidele mobiilirakenduse [HOIA](#) kasutamist (nt lisa infoleht menüü juurde). Rakendus informeerib isikuid, kes on olnud lähikontaktis* (rohkem kui 15 minutit lähemal kui 2 meetrit) positiivse koroonaviiruse proovi andnud inimesega.
- Avalikes siseruumides tuleb tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine [Terviseameti juhiste](#) kohaselt.
- Tagada klientidele võimalused käte pesuks, selle võimaluse puudumisel desinfitseerimiseks.
- Asetada käte antiseptilised vahendid nähtavasse kohta klientide liikumisteedel, sealhulgas sisenemise ja väljumise kohta.
- Paigaldada käte [pesemise](#) ja [antiseptika](#) juhised.
- Varustada WC-d piisaval hulgal seebi ja ühekordsete kätekuivatuspaberitega. Nakkusohutuse seisukohalt on eelistatum kuivatada käsi ühekordse kuivatuspaberi, mitte kätekuivatiga.

- Võimalusel *buffee* ja iseteeninduse stiilis teenindust vältida, kus võib olla raskendatud distantsi hoidmine ning võib toimuda inimeste kogunemine. Kuna kasutatakse ka samu toidu tõstmisvahendeid, siis tuleb tagada desinfitseerimisvahendite olemasolu ning järgida, et inimesed desinfitseeriks enne oma käed ja hoiaksid distantsi.
- Tootetutvustuste korraldamisel (toit, toidu tõstmise vahendid ja suure ristsaastumisohuga kosmeetika nt huulepulgad, ripsmetuššid) tagada nii toote tutvustajale kui ka klientidele kätehügieeni võimalused ja soodustada distantsi hoidmist.

Töötajad

- Tagada, et kõik töötajad oleksid teadlikud peamistest [hingamisteede haiguste ennetamise meetmest](#). Tagada, et kõik töötajad oleksid teadlikud [üldistest toiduhügieeni põhimõtetest](#) ja järgiks isikliku hügieeni reegleid.
- Rõhutada töötajatele, et väiksemagi nakkuskahtluse korral ei ole tööl viibimine lubatud. Kehtestada kord, kuidas vältida haigestunud töötaja ettevõtte ruumides viibimist.
- Minimeerida töötajate omavahelisi lähikontakte ning lähikontakte* töötajate ja klientide vahel. Vastasel korral varustada töötajad isikukaitsevahenditega nt visiir, mask.
- Soovitada töötajatele mobiilirakenduse [HOIA](#) kasutamist. Rakendus informeerib isikuid, kes on olnud lähikontaktis (vähemalt 15 minutit kuni 2 meetri kaugusel) positiivse koroonaviiruse proovi andnud inimesega.
- Tagada töötajatele regulaarne kätepesu võimalus ning tuletada meelde, millal ja kui tihti tuleb käsi pesta (vt loendit juhise lõpus) Käte pesemisel järgida [juhist](#).
- Kui kätepesu ei ole võimalik teostage käte antiseptika vastavalt [juhisele](#). Nähtavalt määrdunud käed tuleb kindlasti pesta.
- Vastavalt töökeskkonna riskianalüüsi tulemustele väljastada vastavalt tööiseloole vajaminevad ühis- ja isikukaitsevahendid ning viia läbi koolitus, kuidas neid korrektselt ja ohutult kasutada. [Juhised leiab Terviseameti koduleheküljelt](#).
- Tööriided tuleb pesta regulaarselt vastavalt ettevõtte tavakorraldusele. Haigestunud töötaja riided tuleb pesta koheselt.
- Riideid ja teisi tööl kasutatavaid vahendeid võimalusel mitte koju viia.

Kui töötaja haigestub ülemiste hingamisteede viirushaigusesse (palavik, köha, nõrkus jm sümptomid)

- Kui töötaja haigestub töövälisel ajal, peab ta jääma koju.
- Kui töötaja haigestub töökohal, peab ta koheselt lahkuma.
- Haigestunu võtab ühendust perearstiga, kes langetab otsuse COVID-19 diagnoosi, testimise vajaduse ja töövõimetuslehe (TVL) osas.
- COVID-19 leviku pidurdamise seisukohalt on oluline, et haigestunud töötaja informeeriks tööandjat, et COVID-19 diagnoos leidis kinnitust. Tööandja informeerimine toimub vastavalt töötaja ja tööandja kokkuleppele.
- COVID-19 diagnoosi kinnitumisel peab töökohal selgitama välja inimesed, kes olid haigestunud töötajaga lähikontaktis* sümptomaatilisel perioodil või olid kuni kaks päeva enne seda. Kui töötaja oli asümptomaatiline, siis loetakse lähikontaktseteks* neid, kes olid temaga lähikontaktis* kaks päeva enne positiivse testi tulemuse saamist. [Lähikontaktsete määramise kohta leiab täpsema info Terviseameti kodulehelt](#).
- Tööandja, olles informeeritud töötaja COVID-19 diagnoosist, teeb koostööd Terviseameti regionaalosakonnaga, et määratleda töötaja tööalased lähikontaktid* ning anda suunised edasiseks töökorralduseks.
- Kandke tööalaste lähikontaktsete info vastavasse tabelisse (tabeli leiate [siit](#)).
- Pärast Terviseametiga kõnelemist edastage see tabel krüpteerituna Terviseameti vastavale regionaalsele osakonnale (teile antakse kontakt).

- Lähikontaktset peavad 10 päeva viibima karantiinis ning jälgima hoolikalt oma tervist. Kuigi testimine ei ole kohustuslik, on Terviseameti soovitus lähikontaktsetel 10-kalendripäevase karantiini lõppemisel läbida SARS-CoV-2 testimine, et avastada võimalik asümptomaatiline või eelsümptomaatiline haigestumine. Lähikontaktse isolatsioonipäevi aitab kalkuleerida [Eesti Perearstide Seltsi isolatsioonikalkulaator](#).
- Viirusega potentsiaalselt saastunud ruumid tuleb sulgeda ning avada, kui neis on läbi viidud korralik puhastus, desinfitseerimine ning tuulutamine.
- Korralduses nimetatud 10-kalendripäevast elukohas või püsivas viibimiskohas viibimise kohustust ja COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 testimise nõudeid ei kohaldata, kui:
 - a) isik on mitte rohkem kui 180 päeva tagasi COVID-19 haiguse läbi põdenud.
 - b) isik on läbinud COVID-19 haiguse vastase vaksineerimise kuuri, saavutanud viimase vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning viimasest vaktsiinidoosist ei ole möödunud rohkem kui üks aasta;
 - c) isik on COVID-19 haiguse läbipõdemise järel saanud ühe doosi vaktsiini, saavutanud vaktsiinidoosi järel maksimaalse kaitse ning viimasest vaktsiinidoosist ei ole möödunud rohkem kui üks aasta või ta on pärast esimese vaktsiinidoosi saamist haigestunud COVID-19 haigusse, on COVID-19 haiguse läbi põdenud ning diagnoosi kinnitava SARS-CoV-2 testi tegemisest või diagnoosi kinnitamise kuupäevast ei ole möödunud rohkem kui üks aasta.
- Ruumide ja pindade puhastamisel järgida [Terviseameti soovitusi puhastamiseks ja desinfitseerimiseks](#).
- Kui haigestunud töötaja COVID-19 diagnoos ei leidnud kinnitust, võivad teised töötajad jätkata tööd, kuid kindlasti jälgima 10 päeva jooksul oma tervist.

KÄSI TULEB PESTA:

- enne töö alustamist;
- toidu käitlemisel;
- pärast jäätmete käitlemist;
- pärast koristamist;
- pärast tualeti kasutamist;
- pärast nina nuuskamist, aevastamist või köhimist;
- pärast söömist, joomist või suitsetamist;
- pärast raha käsitlemist.

***LÄHIKONTAKT ON:**

- otsene füüsiline kontakt COVID-19 haigega (nt käitlemine);
- otsene kontakt COVID-19 haige eristega ilma kaitsevahendeid kasutamata (nt on peale köhitud);
- koos viibimine COVID-19 haigega vähemalt 15 minutit ja kuni 2 meetri kaugusel.

Juhendid ja soovitused leiate:

[Terviseameti koroonaviiruse haigus COVID-19 trükised ja juhendmaterjalid](#)

[Veterinaar- ja Toiduameti soovitused toidukäitlejatele seoses koroonaviirusega](#)

[Tööinspektsiooni soovitused tööandjale ja töötajale](#)

